

FRISTADS NATURSKYDDSFÖRENING

Medlemsblad nr 1
2018

Du håller nu Fristads naturskyddsförenings medlemsblad i din hand. Här finns bl a vår programverksamhet samt en del rapporter från det gångna året. Eventuella ändringar i programmet meddelas på hemsidan. Vår hemsidaadress är, liksom tidigare, www.fristadsnatur.se.

Som vanligt är du välkommen att lämna synpunkter och önskemål om programpunkter. Kontakta oss då gärna på adressen fristads.nf@gmail.com eller per telefon. Telefonnummer till föreningens styrelsemedlemmar finns på sista sidan i detta medlemsblad.

Fristads naturskyddsförening bildades 1960 och har som sina främsta uppgifter att skydda naturen och att sprida intresse för densamma.

Krutbrännare, Gotland 2017

Foto: Johan Nilsson

Från året som gått...

Året inleddes med tre fågelaktiviteter i Fristad då vi letade strömstarar, rensade holkar och spanade på vårsträcket. De följdes av en praktisk fagning av Asklandas lilla äng. I maj mötte vi våren i Molla bokskog och på Vänga mosse.

På den traditionsenliga Mölarpsdagen ordnade vi tipspromenad och holkförsäljning och informerade om föreningen. Vi fanns också på plats vid Mölarps kvarn med information om föreningen på Nationaldagen och den 3 september, då biskop Åke Bonnier nyinvidgde Lövåsens såg i Skara stifts och Fristad Hembygdsförenings nya reservat.

Under Kristi Himmelsfärdshelgen gick föreningens långresa till södra Gotland. Ett annorlunda landskap såg vi och många arter av fåglar, orkidéer och andra växter kunde räknas in. På Stora Karlsö besökte vi förstås fågelberget. Dessutom hade vi en himla tur med vädret! Vid höstmötet i oktober visade Enar Bonath bilder från resan.

En kväll i augusti besökte vi naturreservatet i Flenstorp och guidades genom obanad terräng till skogens lavar av Ronny Fallberg. Vi fick lön för mödan och såg bl a gyttelav och blylav. Det är oceaniska lavar och växer i särskilt fuktig miljö. Men som tur är regnar det tillräckligt i området, så de trivs. Ronny berättade också om hur man anpassar skötsel av trädbeståndet för att gynna just dessa lavar.

Augustis lördagstur till västkusten för vadarskådning gav utdelning, i form av svarthakad buskskvätta, blå kärnhök och ett antal olika vadararter.

En söndag i september fick vi en särskild guidning av Uno Hallabro genom Bokeskogen, med en hel del svamplockning. Uno passade på att berätta historien om de platser vi passerade och till och med levandegöra händelserna på lokal dialekt.

Vi avslutade hösten med att bygga nya fågelholkar i Fristadskolans slöjdsal med särskilt stöd av Per Hedberg och mycket fikabröd.

I vår har vi träffar både i Fristad och lite längre bort. De första tre aktiviteterna handlar även i år om fåglar i Fristad. Nytt är att vi kompletterar holkrensningen med väffelservering i kvarnen. Vårens utflykt i vårt närområde går till naturreservatet i Ljungås, ett reservat med många intressanta delar. Fina vandringsleder genom ängar och hagar, gammal traditionell gårdsbebyggelse och betade skogsmarker. Årets långresa går till Öland under Kristi himmelsfärdshelgen. Vi planerar resa i minibuss och boende i stugor/vandrarhem. Jag hoppas på en fullspäckad helg, det finns ju alltid massor att se på Öland!

Botanisera i programmet och följ med oss ut. Jag ser fram emot att möta alla medlemmar och andra intresserade under 2018.

Karin Persson, ordförande

Vad har Mölarps ö-kommittén gjort 2017?

Gruppen har som tidigare år haft tillsyn på ön, tagit bort träd och buskar som växt in på Djungelstigen och Skogsstigen. Några hasselbuskar, druvfläder och sly på ön har tagits bort. Körvägen från bron och upp till åkern har också röjts upp. Vi rensade runt silvertistlarna för att förbättra deras livsrum. På våren jämnade vi till sorkhögar och gjorde iordning grillplatsen. Vi körde bort flera kärror med aska, bytte en murken syll, klöv ved och lade upp vid grillplatsen. Hans hade under vintern själv varit vid Mölarp och kluvit en stor hög ved av de träd som tagits ner mellan sågverket och kvarnen. Det är många besökande under året så det mesta har eldats upp.

I maj konstaterade vi att det varit lite busliv vid grillplatsen och vi fick göra en röjning. Några stora halvbrända stockar låg på grillen, glasflaskor och burkar hade slängts i

eldstaden men även utanför. På grinden till djungelstigen hade också gjorts en åverkan. En polisanmälan gjordes. Vi har slipat, oljat och målat texter på en del skyltar. Björnlokan är ett gissel och flera stånd har Alf-Rune och Hans dragit upp. Vi har stängslat och Augusts sons kvigor har betat växelvis på den södra och norra delen av ön. Västkoststiftelsen har ombesörjt slåttern. Arbetslaget har också grävt och lagt ett plaströr i diket under stigen, som går längs Viskan, efter borte bron på ön.

Som vanligt har det varit en härlig blomsterprakt på ön. Det var dock lite färre stånd med backsippor jämfört med tidigare år. Vi som har jobbat är Alf-Rune, Hans, Bengt, Hans-Olof, Roland, Nils och Ingvar.

Ingvar Svensson

Gotland 24-28 maj 2017

Över Kristi himmelsfärdshelgen åkte 13 av föreningens medlemmar till södra Gotland.

Resan erbjöd många upplevelser. Vid Hoburgen flög en kungsörn strax över våra huvuden. I Fide prästänge sågs orkidéer såsom vit skogslilja. På kvällarna kunde nattskärnor höras i tallskogarna utmed vägarna och utanför våra stugor sträckte prutgäss förbi. Under en dag besöktes Stora

Karlsö där vi gick en guidad tur och tittade på fågelbergen med tusentals häckande sillgrisslor och tordmular. Även Lars Jonssons museum i Vamlingbo prästgård besöktes.

På följande sidor ses bilder från resan. Fler bilder finns i föreningens galleri på adressen:

<http://resorfnf.fristadsnatur.se/#!/home>

Stora Karlsö

Foto: Enar Bonath

Lambgift

Foto: Johan Nilsson

Kungsörn vid Hoburgen

Foto: Uno Hallabro

Roskarl vid Hoburgen

Foto: Uno Hallbro

Fortsättning på s 8.

Vårprogram 2018

- Feb** Sön 25 Strömstare och andra vinterfåglar vid Mölarps ö. Samling vid kvarnen kl 10:00. Medtag fika.
Uppl. Per Nyberg, tfn 0702-86 74 22.
- Mar** Tor 15 Årsmöte i Mölarps kvarn kl 19:00. Efter mötet visar Tommy Olsson bilder på temat vatten. Föreningen bjuder på fika
Uppl. Alf-Rune Sandberg, tfn 26 15 62.
- Sön 25 Holkrensning i Munkåns dalgång. Samling vid Mölars kvarn kl 10:00. Efter rensningen serveras våfflor i kvarnen.
Uppl. Karin Persson, tfn 13 41 90.
- Apr** Vid lämpligt väder studerar vi sträckande fåglar från utsiktsplatsen i Kröklings hage. Håll utkik på hemsidan för vidare information. Uppl. Johan Nilsson, tfn 0730-60 34 38.
- Tor 12 Fagning av ängen vid Asklanda Västergården. Vi krattar ihop vissna löv, gammalt gräs och grenar för att ge bra underlag för sommarens slåtter. Samling på ängen från kl 17:30. Kom när du kan! Medtag fika och egen kratta.
Uppl. Karin Persson, tfn 13 41 90.
- Maj** Sön 6 Orrspel m m på Vänga mosse. Samling för samåkning vid Mölarps kvarn kl 06:00 eller kom till tornet, som är bemannat från kl 05:00, när du vill. Uppl. Per Nyberg, tfn 0702-86 74 22.
- 10-13 Öland - se mer information på separat plats i medlemsbladet.
- Sön 20 Mölarpsdagen från kl 10:00. Marknad, servering, lotterier, tipspromenad m m.
Uppl. Kristina Ekstrand, tfn 0706-06 94 79.
- Tor 24 Vi besöker naturreservatet Ljungås och vandrar ca 2 km med en lokal guide som berättar både om gården och reservatet. Samling för samåkning vid Mölarps kvarn kl 17:30. Medtag fika. Uppl. Leo Spilg, tfn 0728-89 59 20.

- Jun** Tis 5 Naturnatten - Mer information lämnas på hemsidan när det närmar sig. Uppl. Johan Nilsson, tfn 0730-60 34 38.
- Ons 6 Sveriges nationaldag - Träffa andra FNF-medlemmar i föreningens tält vid Mölarps kvarn kl 11:00-14:00. Fristads hembygdsförening ordnar sedvanligt nationaldagsfirande. Uppl. Per Sundström, tfn 0722-17 77 02.
- Sön 17 De vilda blommornas dag i samarbete med Svenska botaniska föreningen. Samling vid Mölarps kvarn kl 10:00. Medtag fika. Uppl. Alf-Rune Sandberg, tfn 26 15 62.

OBS!

Eventuella ändringar i programmet meddelas på hemsidan - www.fristadsnatur.se
Vid samåkning i samband med föreningens exkursioner delar resenärerna på kostnaden 18,50 kr/mil.

Kallelse till årsmöte 2018

Föreningen bjuder på fika och efter mötet visar Tommy Olsson bilder på temat vatten.

Tid: Torsdagen den 15 mars, kl 19:00
Plats: Mölarps kvarn

Välkommen!

Fortsättning från s 5.

Fyren på Stora Karlsö

Foto: Enar Bonath

Våradonis

Foto: Johan Nilsson

Bräsmabärfisar – hur gick det för dem?

I tidigare medlemsblad har jag skrivit om att den tämligen sällsynta arten bräsmabärfis dök upp i min odling av senapskål (ruccola) under sommaren 2016. Det var första gången jag såg

arten och jag räknade som mest till åtta olika individer. Bräsmabärfisen är kategoriserad som *nära hotad* enligt rödlistan. Med spänning såg jag fram emot odlingsåret 2017 och om de skulle dyka upp igen.

Äggläggning på drivbänksglas

Foto: Johan Nilsson

Mycket riktigt, en förmiddag i mitten av juni när jag var ute i landet fick jag syn på en individ. Den här gången var det i rädisbeståndet den befann sig. Sedan såg jag flera individer under sommaren, ömsom huserande i senapskålen och ömsom i rädisblasten. De gjorde det mesta till sina egna reservat och jag fick stå tillbaka lite när det gällde skörd av senapskål och rädisor, för att bärfisarna skulle få vara i fred. En knapp månad efter sommarens första fynd

observerade vi äggläggning. En vuxen bärfis lade tolv ägg. De lägger typiskt sina ägg i två symmetriska rader om vardera sex ägg. Sammanlagt hittade vi 55 ägg under säsongen. Vi ägnade visserligen bärfisarna en hel del uppmärksamhet och tid, men att vi skulle ha turen att finna en äggläggande individ kändes verkligen som en lyckoträff. Ett par veckor efter äggläggningen kröp det ut bärfisnymfer ur äggen.

Annika Nilsson

Nykläckta nymfer av bräsmabärfis

Foto: Johan Nilsson

Öland 2018

Under årets Kristihimmelsfärdshelg åker vi till Öland.

Resan startar vid Mölarps kvarn torsdagen den 10 maj och hemkomst sker söndagen den 13 maj.

Vi planerar att åka i minibuss och bo med vandrarhemsstandard i Rälla. Kostnaden för resa och boende beräknas bli ca 1 800 kr. Enkelrum kan eventuellt ordnas beroende på hur många som anmäler sig till resan. Kostnaden blir då ca 2 800 kr.

Antalet platser är begränsat! Anmäl dig gärna preliminärt så fort som möjligt. En bindande anmälan lämnas senast den 25 mars till fristads.nf@gmail.com.

Medlemsforum

Kom ihåg att anmäla din mejladress till föreningen så att du kan få påminnelser inför våra aktiviteter. Titta även gärna på vårt medlemsforum:

www.medlemsforum.fristadsnatur.se

Verksamhetsberättelse 2017

Styrelsen har under årets haft följande sammansättning: Karin Persson (ordf.), Johan Nilsson (sekr.) Leo Spilg (kassör) samt fyra ledamöter. Dessa har varit Berit Andersson, Kristina Ekstrand, Per Nyberg och Alf-Rune Sandberg. Per Sundström och Gunnel Svensson har varit suppleanter. Under året har styrelsen haft 10 protokollförda sammanträden. Föreningen har gett ut ett vår- och ett höstprogram.

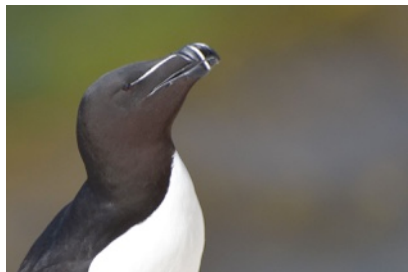
Vi har samarbetat med Studiefrämjandet om programverksamheten och med Fristad hembygdsförening om Mölarpsdagen och deltagit vid invigningen av Lövås restaurerade sågverk. De vilda blommornas dag genomfördes i samarbete med Svenska botaniska förening.

Sammantaget har i föreningens regi 18 utflykter och exkursioner ägt rum. Vid årsmötet den 9 mars visade Enar Bonath bilder från föreningens resa till Vadehavet 2016. Nytt för året var en praktisk insats med fagning av Asklanda äng. Vi fick en guidad tur i obanad terräng till lavarna i Flensforps naturreservat av Ronny Fallberg. På höstvandring i Bokeskogen guidade Uno Hallbro oss på en

härlig skogstur i svamprika marker. Han passade också på att berätta historien från de platser vi passerade.

På den traditionsenliga Mölarpsdagen ordnade vi tipspromenad och holkförsäljning. Årets långresa gick till Gotland med 13 deltagare i två minibussar i full sol. På höstmötet visade Enar Bonath bilder från den resan.

Tordmule

Foto: Enar Bonath

Fem elever som gick ut årskurs 9 vid Fristadsskolan 7-9 2017 har av föreningen premierats för goda studieresultat i naturvetenskapliga ämnen. Premien bestod av boken Naturreservatet Mölarp av Ola Högborg m.fl samt ett medlemskap i Fältbiologerna. Den delades ut under skolavslutningen i Fristads kyrka.

Slutligen vill vi i styrelsen tacka alla som vid olika tillfällen ställt upp och gjort insatser i föreningens verksamhet och önska alla medlemmar ett fint 2018 i naturen.

Karin Persson, ordförande

Fristads naturskyddsförening

har fram till nästa årsmöte följande styrelse:

Karin Persson	Ordförande	033-13 41 90
Johan Nilsson	Sekreterare	0730-60 34 38
Leo Spilg	Kassör	0728-89 59 20
Berit Andersson	Ledamot	033-24 89 17
Kristina Ekstrand	Ledamot	0706-06 94 79
Per Nyberg	Ledamot	0702-86 74 22
Alf-Rune Sandberg	Ledamot	033-26 15 62
Per Sundström	Suppleant	0722-17 77 02
Gunnel Svensson	Suppleant	0702-13 12 71

Kristina Ekstrand Sammanställande 0706-06 94 79
Kommittén för mölarpdagen

Du kan även komma i kontakt med styrelsen via fristads.nf@gmail.com.

Liksom tidigare kan Du stödja naturskyddet på två sätt:

1. Sätt in 60:-/enskild eller 100:-/familj på PlusGiro 96 73 13-8, så blir Du medlem i vår lokala FRISTADS NATURSKYDDSFÖRENING - FNF och får vårt program vår och höst.
2. För 295:-/enskild eller 365:-/familj insatt på PlusGiro 90 19 09-2, blir Du medlem i riksorganisationen SVENSKA NATURSKYDDSFÖRENINGEN - SNF och får den läsvärda tidskriften Sveriges natur. Du registreras i boråskretsen och får kretsens program vår och höst.